

MIEJSCA PAMIĘCI

Radomsko - Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego

Działalność kulturalna

Na deskach „Kinemy” występowali znani aktorzy teatru polskiego: Jadwiga Smosarska, Zbyszek Sawan, Leon Wyrwicz, Maria Malicka i wiele innych znamienitości. Tuż przed wybuchem wojny Kinema gościła Juliusza Osterwę z teatrem Reduta. Znany aktor teatralny zapisał później w swoim dzienniku: [...] znów, jak gdzie indziej, trzeba krzyknąć, żeby głos dochodził do ostatnich miejsc, które zajmują tutejsza elita i taki zwyczaj. Prowincjonalna buda kinematograficzna, wcale obszerna. Słuchano uważnie.

Obok profesjonalnych aktorów, pojawiali się też amatorzy. Najdłużej i najaktywniej działającym teatrem amatorskim było Towarzystwo Muzyczno-Dramatyczne, które swoje występy zainicjowało w sylwestrowy wieczór 1905 roku. Przedstawienia amatorskie, rozszerzane niekiedy o występy chóru i pokazy gimnastyczne, dawało również Towarzystwo Gimnastyczne Sokół oraz miejscowe szkoły: Gimnazjum Męskie Stanisława Niemca oraz Gimnazjum Żeńskie Jadwigi Chomiczówny. Były to występy z okazji świąt narodowych lub ku czci wybitnych osób. W 1936 roku Gimnazjum im. F. Fabianiego wystawiło sztukę Młody las Jana Adolfa Herzta, w której wystąpił Janusz Różewicz, starszy brat Stanisława i Tadeusza.

Jednak największe emocje, zwłaszcza wśród młodszego pokolenia, budziły projekcje kinematograficzne. Tadeusz Różewicz wspominał po latach: [...] kino do tej pory jest dla mnie jak buda jarmarczna i jak tajemnicza świątynia; tam, w ciemności, doznaję objawienia. [...] Wróćmy do kina. Zamknięty świat znów otwierał się tylko dla posiadaczy pięćdziesięciu groszy (na seans normalny) i trzydziestu na poranek. Bilety miały kolor niebieski. Nie tylko bilet lecz sam kolor miał dla nas czarodziejskie właściwości. Był to kolor magiczny... przez ten kolor przechodziło się tam, do sali. Ale tutaj, w przejściu, rządziły prawa twarde i realne. Nie masz pięćdziesięciu groszy, nie obejrzyś Toma Miksa, Pata i Pataszona, Bucka Jonesa... Już na trzy, cztery godziny przed filmem wpadało się w gorączkę. Ogarniała nas „gorączka złota”, chodziło o wyczarowanie 1 złotego. [...]

Maria Kazimiera Jędrzejczyk, córka Józefa Kozakiewicza, znanego w Radomsku społecznika, członka OSP, współtwórcy i aktora Teatru Dramatyczno-Muzycznego, tak wspominała przedwojenną „Kinemę”: Budynek Straży w latach mojego dzieciństwa i młodości był imponujący, urządzenia wewnątrz nowe. [...] W „Kinemie” były wtedy (1927-39) wyświetlane filmy nieme i dźwiękowe. Podczas projekcji w kanale przed sceną grał na pianinie pan Adam Mickiewicz, syn powstańca z 1863. Utwory muzyczne parafrazowały też na pianinie pani Marszałkówna i Barbara Hereszklewiczówna, późniejsza żona Henryka Fajta. Niekiedy grał na skrzypcach Wilhelm, właściciel zakładu fotograficznego „Venus”. Po filmy, jako przedstawiciel Straży, jeździł mój ojciec Józef Kozakiewicz. Nieme filmy miały przeważnie głęboką treść i były pouczające. Dla wielu radomszczańców pójście do kina było dużą przyjemnością i przeżyciem. Ze wspomnień dowiadujemy się również, że w kinie był bufet ze słodyczkami, a podczas seansów rozpylano w sali leśny zapach, by uprzyjemnić widzom projekcję.

Sala strażacka wobec swego reprezentacyjnego charakteru stała się również miejscem podejmowania ważnych gości rangi państwowej. Wystarczy wymienić choćby wizytę marszałka Józefa Piłsudskiego 17 października 1921 roku. Gazeta Radomskowska tak opisywała to wydarzenie: O g. 7 wieczorem zaczęli się schodzić do „Kinemy” przedstawiciele wszystkich stowarzyszeń i ugrupowań tak z miasta, jako też z powiatu. Na parterze stały zastawione stoły, a na scenie został umieszczony portret Naczelnika Państwa, otoczony zielenią i sztandarami. [...] Około g. 12 opuścił Naczelnik Państwa „Kinemę” owacyjnie żegnany przez uczestników biesiady, którzy długo pamiętają będą tak mile spędzone godziny [...]. W skromnym bankiecie udział wzięło około 100 osób. Kinema gościła również trzykrotnego premiera RP Wincentego Witosa, marszałka sejmu Ignacego Daszyńskiego czy pośła Wojciecha Korfantego.

Koncert radzieckiej orkiestry, lata 60.

Konkurs „Czy znasz kodeks drogowy”, 1964 r.

Radomszczański big beat, zespół „Zygzak”, z lewej Zbigniew Kurzelewski, IV Doroczny Przegląd Piosenki i Muzyki, Jelenia Góra 1967 r.

Pierwszy zespół muzyczny kabaretu: Marek Ślifirski – fortepian, Stanisław Wieczorek – kontrabas, Wiesław Witczak – perkusja.

Kabaret „Czarny Kot” w skeczu Napad Jan Nitecki i Zdzisław Szewczyk, 1964 r.

TEATR WOJEWODZTWA KIELECKIEGO
OTYBERKJA, Erwan Iwanow i Włodzisław Moczyłowski
 24 000 1945/10

Sala Kina „Wolność” w RADOŃSKU

TYLKO 1 RAZ **TYLKO 1 RAZ**

Piątek, dnia 26 października 1945 r. godz. 7 wiecz.

GABRYELA ZAPOLSKA

**MORALNOŚĆ
 PANI DULSKIEJ**

Tragediodrama katolicka w 3-ich aktach Reżyseria: Szwarczyńska Maria

UDZIAŁ BIORĄ:
 Bryniewicz-Dinklerowa Maria, Łopuszańska Stanisława,
 Moliczka Zofia, Mycielska-Cyranowska Alina, Przysięcka
 Anna, Szweczyńska Maria, Szymańska Natalia, Gałęcki
 Bronisław, Zarzycki Kazimierz

Cenę biletów: I 200 zł, II 150 zł, III 100 zł.
 Na dot. można kupić do 100 zł w całości w dniu 26 października 1945 r. w godz. 10-18 w 1945 r.
 Właściciel: Teatr Województwa Kieleckiego, ul. Opatowska 10, 25-001 Kielce.
 Administracja: Stefan Marbach

Zródło: Polonia.pl

I AKWARELE

PLA KIEDIS...
ANDRZEJ BYCHOWSKI
GRUPA WOKALNA INSTRUMENTALNA
RYSZARDA POZNAKOWSKIEGO
JAKA TARDOWICZ JUREK OSWIEC
BOGUSI KOSMINSKI KASJAN WYKRO
ROBERTA KONNY-JURZECZYK

THATIN GRANDA
BAND

ESTRADA ŁÓDZKA
25 LAT PRACY ARTYSTYCZNEJ
TRUBADURZY

CHWEDCZUK
GRABARCZYK

KOPCIUSZEK
HENRYK LOTAR

KROSIENKI

DWA TEATRY

WSZYSTKIEMU WINNE SARDYŃKI

ZIELONE RĘKAWICE
Tymoteusz Korpowicz

MARYLE RODOWICZ
JAKA WYKONANIE
BEATA OSWIEC JUREK OSWIEC
RUCHADZE BAND
PAŃSTWOWA OPERA ORAJZOWA

INTRYGRA I MIŁOŚĆ
Fryderyk Schiller

POPIERAJMI SIĘ..

HiG

TRZY BIA

DWA TEATRY
JERZY SZANAJSKI

ALI BABA I 40 ROZBOJNIKÓW

ODMIENIEC

Pierwszy skład „Nietoperza” i współpracownicy w kawiarni „Stylowa”, od lewej siedzą: Alicja Marczak, Maria Klimek, Ewa Ziegler (Polskie Radio). Stoją: Andrzej Ostałowski, Grzegorz Lesiński, Zofia Włodarska (kierowniczka kawiarni), Mirosław Kaliszczak, Henryk Gnoiński, Zygmunt Kukulski, Janusz Niezabitowski (kierownik artystyczny), Dyzman Krasoń.

Połączone radomszczańskie chóry Lutnia i Moniuszkowcy w Gidlach, 1946 r.

Zespół Henryko Fajta (w środku)

Występ teatralny na deskach kina „Wolność”, lata 50.

FILHARMONIA RADOMSZCZAŃSKA

PROGRAM NASTĘPNEGO KONCERTU:

WYKONAWCY: ORKIESTRA KAMERALNA z ORGANAMI
 H. HOMBEKOWNA — sopran
 I. HALA — skrzypce — M. ŚLONCZAK
 I. FOTYGO — dyrygent

J.S. BACH: Preludium in Si minore („Chorale do organów” 1611) — 11m
 instrum. J.F.

A. VIVALDI: Concerto grosso, op. 3 Nr. 8
 wykon. orkiestra

W.A. MOZART: Motet „Exultate, jubilate - Alleluja”
 instrum. J.F. sopran z tow. orkiestry

H. WIENIAWSKI: II część koncertu skrzypcowego D-moll
 instrum. J.F. skrzypce z tow. orkiestry

L.J. PADEREWSKI: Melodie — op. 16 Nr. 2
 instrum. J.F. wykon. orkiestra

Nagranie programu „Nietoperza” w TVP. Od prawej stoją: Janusz Niezabitowski, Dyzman Krasoń, Mirosław Kaliszczak, Alicja Marczak, Maria Klimek, Zygmunt Kukulski.

Alize przedstawień teatralnych wystawianych w KINEMIE

Zaproszenie na bal organizowany w Teatrze Kinema przez Stowarzyszenie Kulturalno-Przemysłowe, 7 lutego 1914

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)